

Els organistes de Santa Maria d'Igualada en el període 1689-1738: documents per a la seva història

JOSEP M. GREGORI I CIFRÈ

L'aportació documental que avui presentem va acompanyada del doble goig que representa poder encetar un nou capítol per a l'estudi de la vida musical igualadina a cavall dels segles XVII i XVIII, i alhora oferir noves dades per a la història del nostre barroc musical.

El marc temporal, escollit dins la convencional axiologia de la història i delimitat entre l'admissió de Joan Lluch l'any 1689, i la mort de Joan Mestra al 1738, coincideix ensems amb un llarg període d'inestabilitat social promoguda pels diferents enfrontaments bèl·lics —les lluites contra Lluís XIV (1689-1697) i Felip V (1705-1714)— els quals van trasbalsar profundament la vida de la vila, especialment vinculada a la capital del Principat¹.

A les primeries del segle XVIII la parròquia de Santa Maria d'Igualada, regida per una comunitat de preveres, acollia el nombre de vint beneficiats residents, inclosos el rector i l'organista²; aquest fruïa antigament de les rendes del benefici eclesiàstic, fundat sota la invocació dels Sants Abdon i Senen, unit al magisteri de l'orgue. El curs del temps però, en accentuar la migradesa de la seva renda original, va determinar la

¹ Vegeu Mn. JOAN SEGURA, *Història d'Igualada*, Ateneu igualadí; Serpac, reedició 1978, vol. II, pàgs. 363-4.

² Arxiu Parroquial de Santa Maria d'Igualada (A.P.S.M.I.). *Documents històrics*. «De debito numero residentes / in comunitate».

unió del benefici a la creació del nou ofici d'Organista i Mestre de Capella —ambdós càrrecs reunits en una sola persona sota el patronatge dels consellers de la vila³.

Les anteriors característiques, gairebé comunes a la majoria de les parròquies on hi existien comunitats de preveres, van suscitar regulars enfrontaments, en funció dels interessos particulars i respecte els legítims drets d'ambdues parts —Comunitats i Ajuntaments— per a l'elecció de l'Organista o Mestre de Capella, al llarg dels segles XVII i XVIII. Aquest fet, alhora que incidia molt directament en la ja de per sí prou desprotegida i indefensa persona del músic, contribuïa a la seva inestabilitat socio-econòmica⁴.

L'organista de Santa Maria d'Igualada, en el nostre cas, ultra les obligacions inherents al seu càrrec, i per les circumstàncies citades anteriorment, reunia en la seva persona les funcions de Mestre de Cant i *Suc-centor*. Així ho palesen algunes de les clàusules dels *Estatuts y Ordinacions de la Reverent Comunitat / de la Vila de Igualada*:

Item. Que lo sustentor y organista en defecte dels escolans / de cota, traguian y posian en son lloch los llibres / de cor, y finida la funció los recullian i desian, y que / los mateixos registrian lo que se havia de cantar en lo / feristol...

Item. Que lo sustentor y organista en defecte dels / escolans de cor cuidia de que havia llum en la cor quant / sia menester...

Item. Que en ausència del sustentor o organista (los qua / ls deuen sempre portar lo cor) assistirà al faristol qual- / sevol resident...⁵

Aquestes tres breus clàusules són prou explícites per a poder percebre les múltiples obligacions que acompanyaven el magisteri de l'orgue —compensades per l'Església amb el sobressou de les distribucions— de Santa Maria d'Igualada, i per analogia dels diferents centres urbans en correspondència amb les esmentades peculiaritats i característiques.

Joan Lluch (1689-1701)

L'organista Joan Lluch, probablement fill de Torredembarra⁶, va ocupar el magisteri de l'orgue de Santa Maria en el període de 1689 a

³ Pere d'Aragó, bisbe de Vic, a l'any 1579 va signar l'acta d'unió del benefici al nou càrrec d'organista. Vegeu l'Apèndix Documental n.º 5.

⁴ Vegeu FRANCESC BONASTRE, «L'orgue de Guimerà (1737). Aportació documental», a *Estudios históricos y documentos de los Archivos de Protocolos*, VII (1979) del Colegio Notarial de Barcelona, 1979.

⁵ A.P.S.M.I.: *Plech I / Papers interessants*, n.º 25.

⁶ El seu pare Pere Lluch, pagès, era natural d'aquesta vila. Vegeu a l'Arxiu de Proto-

1701. Malgrat el buit documental de les actes del Consell de la Vila a l'últim terç del segle XVII, el qual fet ens impossibilita de conèixer exhaustivament les notícies referents a la seva possessió i nominació, sabem que el 4 d'abril de 1689 va començar a residir a la comunitat de preveres, amb el sobreentès de que prèviament havia estat designat organista de Santa Maria pel Consell de la Universitat:

Als 4 de abril de 1689 lo reverent Joan Lluch prevera organista començà a residir y la Comunitat tant solament li dont las distribucions ordinàrias y missas conforme als demés residents.⁷

Els anys 1689, 1699 i 1700 el trobem, juntament amb Pere Joan Calvet⁸, exercint la tasca d'examinador de cant pla dels nous beneficiats admesos a la comunitat⁹. D'ençà que podem recuperar el fil documental de les determinacions del Consell de la Vila, justament a l'inici del nou segle, apareix regularment en els anys 1700 i 1701, la seva designació d'organista, amb el mòdic sou de trenta lliures anyals, dins la relació dels oficials de la vila escollits pel Consell, en el dia trenta de novembre del respectiu any anterior¹⁰.

A les acaballes del mes de setembre de l'any 1701 el monarca Felip V^e, fent camí cap a Barcelona, s'aturà a Igualada on va

... ohrir la missa la qual va celebrar lo Patriarcha de las Indias y en lo interior ab tota mengnitat se tocà lo orga y se cantaren algunas lletretas...¹¹

Tot i que ignorem l'existència de dades més precises al respecte, no fóra invèrsemblant de suposar que fou el mateix Joan Lluch, l'organista de la vila, qui feu sentir la veu de l'orgue de la parroquial, i qui sap si l'autor d'alguna de les *lletretes* que en aquell dia s'interpretaren.

Dins el curs dels dos primers mesos de l'any 1702, Joan Lluch va deixar vacant el magisteri de l'orgue. Si bé avui desconeixem les pos-

cols d'Igualada (A.P.I.): Bertomeu Costa. *Rubrica manualis anno MDCLXXXVIII / 1689*, folis 331-332.

⁷ A.P.S.M.I.: *Llibre possessió administració de beneficis* (LL.P.A.B.), foli 29 v.

⁸ Vegeu la nota n° 20.

⁹ A.P.S.M.I.: LL.P.A.B. folis 33, 35 v., 37 v.

¹⁰ Arxiu Històric Municipal d'Igualada (A.H.M.I.): *Llibre de Registre* (LL.R.) 1700-1711. Anys 1700, 1701 i 1702, folis 3 respect. El manxador de l'orgue, que al mateix temps s'encarregava de la neteja de les fonts públiques de la vila, era en aquells anys Josep Davern.

¹¹ A.H.M.I.: LL.R. 1700-1711. Any 1701, folis 14-16 v.

sibles motivacions que l'induiren a fer-ho, hom hi entreveu una intenció inicial d'allunyar-se'n per un lapse de temps determinat; així ho palesa el fet que a l'any següent intentés de recuperar el seu càrrec —el qual al maig de 1702 ja havia estat atorgat a Josep Soler— mitjançant la intervenció de dos dels antics consellers, a fi de poder invalidar el nomenament del nou organista, la qual cosa però, no va reeixir.

Josep Llobet (1702)

El 21 d'abril de 1702 els consellers de la vila van sol·licitar a la comunitat de Santa Maria, l'entesa per a poder convocar oposicions al magisteri de l'orgue, davant de l'absència de Joan Lluch, pel proper mes de maig. El tribunal examinador, integrat per Pere Joan Calvet i Josep Boldú, organista de Bellpuig¹², va concedir el magisteri al seu únic opositor Josep Llobet:

Admicció del Organista. / Convocada y congregada la Reverent Comunitat en la segresia de la present / Iglésia ahont per estos y altres negocis se acostuma convocar y congregar / vuy als 21 de abril del any 1702. se presentà una súplica per part / dels Senyors Concellers, en la qual entre altres cosas, demanaven en nom / de la Universitat, vingués a bé de posar edictes junts, per lo offici / de organista, atès que vegave, per dexa ne havia fet lo Reverent / Juan Lluch prevere y organista que era de esta Iglésia; a la qual / petició vingué bé la Reverent Comunitat y se posaren edictes per lo dia / primer de maig, y foren elegits per examinadors: sò és per part / de la Comunitat lo Reverent Pete Juan Calvet prevere. y per part de la / Vila, lo Reverent Joseph Boldú prevere de Bellpuig, y havent-se sols pre- / sentat la persona de Josep Llobet subdiaca, devant de las perso- / nas elegidas per la Comunitat, qui eran lo Senyor Rector, lo prevere més / antich y los dos procuradors majors, y dels Senyor Concellers, fou exa- / minat rigotosament de tot art de música, y examinat feren re- / lació los dits examinadors devant de las personas elegidas y / dels Senyors Consellers com lo habian trobat hàbil, y a vista de axò / fou admès per lo dit offici de organista durant lo beneplàsit / de la Comunitat y dels Senyors Concellers, y la Comuni- / tat li prometé donar tot / allò que guanyarian los demés beneficiats admissos, no prete- / nent en ninguna manera admetrer-lo en vorís, boncells ni altres / preeminèncias y prerogativas que gaudexen los demés beneficiats / en dita Iglésia.»¹³

L'estada de Josep Llobet al magisteri de l'orgue fou però, molt curta. Al cap d'un mes de la seva possessió, i desconeixent el ventall de les

¹² Havia estat organista de Santa Maria d'Igualada en el període 1682-1687.

¹³ A.P.S.M.I.: LL.P.A.B., folis 41 v. - 42.

factibles causes —possible interès dels consellers de disposar d'una persona de més vàlua, probable predisposició o afany d'aquesta última per a venir a Igualada, etc...— fou atorgat el magisteri a l'organista de la Seu de Solsona.

Josep Soler (1702-1737)

Natural de Santa Coloma de Queralt¹⁴. Hom dedueix que la seva admissió al magisteri de l'orgue de Santa Maria va esdevenir-se a finals del mes de Maig de 1702, tal i com s'infereix de la capçalera que acompanyava la remesa documental, malauradament perduda, del bisbe de Vic a la comunitat de preveres:

Tinch rebut dels Consellers de eixa Vila la adjunta y acte / de admissió del organista de Solsona vms. me digan son sen- / tir per a que en vista de tot prenga la resolució convenient / y me tornaran a embiar los mateixos papers. Deu guardi a vms. / molts anys. / Vich a 1 de juny de 1702. / Bisbe de Vich. / Reverent Comunitat de Rector y preveres de la Iglésia de Igualada.¹⁵

Deu dies després de la tramitació d'aquests informes, fou admès per la comunitat amb els següents termes:

Vui als 10 de juny de 1702 se admaté per organis- / ta ha Josep Soler sens aver concorregut examens per / part de la Vila ni Comunitat, sí sols ab l'aprobació / de aver estat organista de Solsona, y li promet do- / na-li cada mes sinch lliuras, tot lo temps no sia ordenat / en presbítero, que en ésser ordenat de presbítero se li do- / naran las matexas distribucions y caritat de Missas con- / forme als damés preveres admesos. Y axò és dutant / lo beneplàsit de la Comunitat, no admetent-lo en vots / ni pteeminències que tenen los Beneficiats, concells ni altres / prerogatives.¹⁶

Tal i com reflecteix aquesta breu citació, Josep Soler, en qualitat d'organista de la Seu de Solsona, havia estat eximit de participar en unes noves oposicions per a venir a ocupar el magisteri de la basílica de Santa Maria, fet molt freqüent a l'època tant pel que feia als organistes procedents de les diverses catedrals, com pels que s'havien format musical-

¹⁴ Vegeu l'Apèndix Documental nº 2.

¹⁵ A.P.S.M.I.: *Plech I de cosas memorables*. [Doc. 18].

¹⁶ A.P.S.M.I.: LL.P.A.B., foli 43.

ment en centres de reconegut prestigi musical. Els consellers de la vila van decidir de perpetuar-lo en el seu càrrec el 27 d'octubre del mateix any¹⁷.

El 23 d'abril de l'any 1703 Josep Soler va presentar un escrit al Consell de la Universitat en el qual hi exposava la seva preocupació en veure que dos dels quatre consellers tenien la intenció de revocar la seva acta de nominació de l'any anterior,

... y per consegüent / llevar dit puesto a dit Soler y donar-o al reverent Joan / Lluch organista passat...¹⁸

Les seves pròpies paraules no deixen de ser res més que un ressò de la fràgil estabilitat de la persona de l'organista, com ja hem apuntat anteriorment. L'afer es va resoldre favorablement, mitjançant el diplomàtic recolzament per part de l'ésglésia —palesat en la constatació del seu interès per a accedir al sacerdoci— i de la resta dels consellers, els quals van acordar refermar de nou el nomenament i perpetuació de Josep Soler en el seu càrrec.

La comunitat de preveres, al 5 de març del mateix any, va oferir de perpetuar a Josep Soler en la liquidació de les distribucions corresponents a les diferents funcions litúrgiques, en les quals hi participava tàcitament com a mestre de cant —entenen aquest fet com un doble vincle consuetudinàriament establert per la comunitat— amb l'expressada intenció de:

... donar / alguna ajuda de cost al dit M^o Joseph Soler ade [més lo] / salari que la dita Vila li dóna com ha organista...¹⁹

Seguint la tradició dels seus predecessors, prenia part en els habituals tribunals que examinaven els coneixements de cant pla dels nous beneficiats aspirants a ésser admesos dins la comunitat²⁰.

¹⁷ Vegeu l'Apèndix Documental n° 2.

¹⁸ Vegeu l'Apèndix Documental n° 1.

¹⁹ Vegeu l'Apèndix Documental n° 2.

²⁰ A.P.S.M.I.: LL.P.A., diverses cites, vegeu p. ex. foli 50, el 24 de juny de 1719. Aquesta és la última data de la presència de Pere Joan Calvet en els esmentats tribunals, la qual cosa desdiiu la notícia de la seva mort —al 16 de juliol de 1714— donada per BALTSAR SALDONI a *Efemèrides de Músicos Españoles*, Madrid 1860, pàg. 71, i *Diccionario Biográfico-Bibliográfico de Efemèrides de Músicos Españoles*, Madrid 1868-1881, vol. III, pàg. 49.

La presència de Josep Soler al front del magisteri de l'orgue, es perllongà fins als seus últims dies; any darrera any fou reiterat pels consellers en el seu càrrec, amb el sou de trenta lliures per anyada, fins al 30 de novembre de 1736²¹.

Dins el període abastat per Josep Soler com organista de Santa Maria, es va realitzar una restauració de l'orgue, encomenada a l'orguener Josep Boscà l'any 1732 i continuada per Joan Baptista Ferrer, orguener de Santa Coloma de Queralt, l'any següent, poc abans de la celebració de les festes per a la inauguració de la nova capella del Sant Crist; la música de les quals va anar a càrrec de la capella musical de Santa Maria del Mar de Barcelona, dirigida per Jaume Caselles²².

Al 23 d'octubre de 1736 Josep Soler denunciava al Consell de la Universitat la precarietat i la penúria, tant pel que feia als medis com a les persones, de la petita cobla instrumental de què disposava pel servei de la música litúrgica i religiosa de Santa Maria, i expressava la conveniència d'acceptar un nou grup, la capacitat del qual ja havia estat provada, per a cobrir les necessitats de la seva capella musical, ultra les pròpies de l'àmbit civil, abastades per la mateixa cobla instrumental²³.

Josep Soler, en veure's afectat d'una greu malaltia que l'obligava a allitar-se cada cop més sovint, va testar el 24 de març de 1737. Del document però, —revelador de per sí de la senzilla intimitat familiar del testador, casat i pare de dues filles, etc.— ens interessa ara per ara destacar l'apartat en què llega els manuscrits de les seves obres a l'igualadí Joan Mestra, mestre de capella de la parròquia de Moià i futur successor seu al magisteri de Santa Maria d'Igualada:

Declaro que los papers tinch de ma facultat sian venuts per lo dictàmen y estimació y llibera disposició del Reverent Joan Mestra / prevere Mestre de Capella de la Vila de / Moyà, o de altre persona / intel·ligent de tals papers.²⁴

Josep Soler, just un mes després de la redacció del testament i vist l'estat avançat de la seva malaltia, al 24 d'abril d'aquell any va decidir

²¹ A.H.M.I.: LL.R. 1700-1711, 1712-1730 i 1731-1739. Essent el manxador de l'orgue Sebastià Vila, reixidor.

²² Vegeu JOSEP Mª GREGORI, «L'orgue de Santa Maria d'Igualada i l'obra restauradora dels orgueners Josep Boscà i Antoni Boscà al segle XVIII» al *Bulletí de la Societat Catalana de Musicologia* 1/1979, I.E.C., Barcelona 1979.

²³ Vegeu JOSEP Mª GREGORI, «La cobla de músics d'Igualada a la primera meitat del segle XVIII» a les *Actas del I Congreso Nacional de Musicologia de la Sociedad Española de Musicologia*, Zaragoza, 1979.

²⁴ A.C.A.: Sèrie Igualada-825. *Testaments rebuts en poder de / Vicens Cots y Mitjans nosari*, folis 76-77 v.

de renunciar al seu càrrec d'organista i cedir els seus drets als consellers de la vila, propietaris del magisteri de l'orgue, exposant

... quod propter habitalem infirmitatem et senectutem in- / habilis se vider
exercendi praefatum officium...²⁵

i al mateix dia prenia possessió de l'ofici d'organista Joan Mestra.

Al mes de juny Josep Soler fou jubilat per la comunitat de Santa Maria amb la integritat dels seus emoluments, i a les primeries del mes de juliol lliurava la seva ànima al Senyor²⁶:

Juliol 1737. / Sepultura eclesiàstica al cadaver de Joseph Soler organista de Igualada, / rebé los Sanctíssims Sagraments de la penúltima Eucharistia y Extremaunció. Fonch enterrat ab / un offici de cos present ab la solemnitat de tots los officis y assistència de la Reverent Comuni- / tat y quatre religiosos de Sant Agustí. Morir lo die antes. Feu testament en po- / der de Vicens Cots notari de dita Vila en sa última malaltia. Se li fe- / ren los officis de novena y cap de any lo die nou de dit mes y any / ab la mateixa solemnitat = lo die deu y onza del mateix mes y any la / Reverent Comunitat li feu los officis de enterro y novena de germandat / ab la mateixa solemnitat.²⁷

Tot ens mena a pensar que la figura del nostre Josep Soler pot correspondre a la del compositor del mateix nom, ressenyada per Mn. Higiní Anglès²⁸.

Joan Mestra (1737-1738)

Els consellers de la vila per mediació de la comunitat van gestionar la vinguda de Joan Mestra, igualadí i mestre de capella que residia a Moià²⁹, en previsió de la futura renúncia i jubilació de Josep Soler, degut

²⁵ Vegeu l'Apèndix Documental n° 3.

²⁶ El dia 6 de juliol, segons la relació compilada posteriorment del *Index de Òbits* s.f., conservat a l'A.P.S.M.I.

²⁷ A.P.S.M.I.: *Liber obitus pa- / rochialis ecclesie / Beatae Mariae Con- / ceptionis Villae Aqua- / lae anno 1715 a / doctore Isidro Ri- / balta Aconomo*, s.f.

²⁸ H. ANGLÈS-J. PENA. *Diccionario de la Música Labor*, Ed. Labor, Barcelona 1954, vol. II.

²⁹ Malgrat l'afirmació de Josep Soler en l'esmentada clàusula del seu testament, no podem assegurar que Joan Mestra fos en aquell moment Mestre de Capella de la parròquia de Moià. Altrament hi hem pogut constatar la presència de l'organista Francesc Codina els anys 1736 i 1737. Vegeu el *Llibre de Diffinicions dels comptes / dels procuradors de la Reverent Comunitat de Moyà / de 1730 / a / 1762*, s.f., a l'Arxiu del Museu Comarcal de Moià.

a l'agreuament de la seva malaltia. L'èxit de la gestió féu que en un breu termini de temps, Joan Mestra s'avingués a substituir a Josep Soler en el magisteri de l'orgue de Santa Maria³⁰.

El 24 d'abril de 1737, dia en què com hem vist Josep Soler posava el seu càrrec a disposició dels consellers, Joan Mestra fou anomenat i perpetuat en el càrrec d'organista amb el sou de 40 lliures anyals, especificant que

... així mateix tinga de enseñar de cant / als miñons de cota sí y conforme sas forças y perícia abastaran...³¹

El 8 de juny del mateix any, la comunitat, alhora que atorgava la jubilació a Josep Soler, admetia el nou organista a prendre part en la liquidació de les distribucions, amb els següents termes:

Troban-se en lo any 1737 Joseph Soler organista de la parroquial iglésia de / Igualada, impedit per tocar o exercir lo ofici de organista y demés obli- / gacions de son ofici; se presentà de part dels Senyors Regidors a la Reverent Comunitat si ve- / nia bé de prendre per organista al Reverent Joan Mestra, pre- / vere a la qual petició vin- / gué bé dita Comunitat, y per eix efecte demanaren dits Senyors Regidors que de part / de la Comunitat se elegissen subjectes per tratar de dita dependència, y / foren elegits los reverents doctor Peret Joan Mateu y Joseph Soldavila preveres quals / intervingueren junts ab los Senyors Regidors als tractes conserments a dita ma- / tèria, y havent cadat convinguts, la Reverent Comunitat resolgué jubilar / lo dit Joseph Soler y donar-li gratis lo mateix que guanyava antes, / y als 8 de juny del hara dit any dita Comunitat admaté per organista al / sobre dit Joan Mestra, y li prometé donar las distribucions que se acos- / tumen donar als demés residents admesos durant lo beneplàcit de dita Comunitat / no admaten-lo en vots ni preheminièncias, concells, ni altres prerrogati- / vas ténen los demés beneficiats de dita iglésia, y fou primerament examinat / de cant plà per los reverents Felip Novell y Joseph Soldavila preveres elegits per exa- / minadors per dita Reverent Comunitat³²

Gairebé no conservem cap més notícia —tret de la seva presència en el memorial de càrrecs de l'Ajuntament per a l'any 1738³³ i en l'habitual tasca examinadora dels nous beneficiats admesos a la comunitat³⁴— de

³⁰ Vegeu l'Apèndix Documental n° 4.

³¹ Vegeu l'Apèndix Documental n° 5. La referència a la seva edat avançada ens ha menat a consultar el *Baptismorum Liber inceptus / die 1 januarii anni domini 1671* de l'A.P.S.M.I., en el qual hi trobem sis actes de bateig a nom de Joan Mestra en el període 1671-1697.

³² A.P.S.M.I.: LL.P.A.B., foli 70.

³³ A.H.M.I.: LL.R. 1737-1739. Any 1737, foli 14.

³⁴ A.P.S.M.I.: LL.P.A.B., foli 70 v.

la curta estada de Joan Mestra al magisteri de l'orgue de Santa Maria, en morir a les acaballes del mes de juny de 1738;

Die vint del dit mes [juny] y any [1738] en la tomba dels Capellans de la Iglésia Parroquial / de Santa Maria de la Vila de Igualada bisbat de Vich, se donà eclesiàstica sepul· / tura al cadaver del reverent Joan Mestre prevere y organista de dita Iglésia. / rebé los Sagraments de la penúltima Eucharistia y extremaunció. Fonch enterrat / ab un offici de cos present ab la solemnitat de tots officis ab la assistència de tota la / Reverent Comunitat, y sis religiosos de Sant Agustí. Morí lo die antes. Fèu / testament en poder de Joan Coromines y Seres, prevere y curiat de la Col·legiata de / la Iglésia de Santa Maria del Estany lo dies sis de febrer del any mil set-cents / trenta-tres; y lo die dinou juny del any milt set-cents trenta-vuyt / en poder de mí Francesch Palou, prevere y ecò-nomo de dita Parroquial, fèu / codicils en què consta mudà la disposició de la sepultura = Lo / die vint-y-sis dels dit mes y any se li feren los officis de novena y / ab la matexa solemnitat = los dies tres y quatre juliol del dit any / se li feren los officis de germandat conforme estil y consuetut / de la dita Iglésia.³⁵

³⁵ A.P.S.M.I.: *Liber Obitus...*, s.f.

Apèndix documental

N.º 1 — Nova elecció de Josep Soler. Igualada, 23 d'abril de 1703

«Die vigesima tertia mensis Aprilis anno a Nativitate Domini millesimo septingentesimo tertio in Villa Aqualatae vicensis diocesis = Convocat y congregat lo Consell secret y particular de la Universitat de la Vila de Igualada en la forma acostumada en la qual convocasió y congregasió entrevingueren y foren presens los Magnífichs Pau Mestre y Amat sotsveguer y Balle Real per la Sacra Catòlica y Reial Magestat y Salvador Miquel Balle per la Universitat de dita Vila señors comunament y per indivís de dita Vila los Magnífichs Francisco Ortís, Miquel Santasusanna, Pere Rabassa y Joseph Farrer consellers lo añi present y corrent de dita Universitat los Magnífichs y honorables Mº Joseph Argullol, Mº Francisco Lledó, Mº Bartomeu Costa, Francisco Massaguer, Pere Rovira, Mº Plàcido Bover, Mº Jasinto Bover, Emanuel Camps, Joan Mas, Joseph Toralló, Lluís Francolí, Joan Amigó, Hyeronim Pughadas, Joseph Jordi, Joan Estruch, Fransesch Farrer, Joseph Vilarrubias, Mº Francisco Cuíner y Gaspar Aldabò notari devall escrit, tots prohomens de dit Consell secret y particular com a mayor y més sana part dels prohomens de dit Consell secret lo dit Consell tenint y selebrant y la Universitat de dita Vila = Representant així que troban-se convocat y congregat lo dit Consell secret de la dita Vila de Igualada en la sala de dit Consell ha ont se és acostumat juntar-se y congregar-se per altres negosis, après de feta certa proposició per lo Magnífich Francisco Ortís Consaller en cap per lo cual efecte se'n trobava lo dit Consell congregat y presa ya la resolusió sobre lo proposat fou per mí Gaspar Aldabò notari y secretari de dita Vila llegida en dit Consell una súplica donada per Mº Joseph Soler clergue organista y Mestre de Capella del Orga y Iglésia parroquial de dita Vila per a que fos llegida en dit Consell que és del thenor següent = Molt Magnífich y savi Consell de la Vila de Igualada se posa a notísia de Vostra Magnificència que en lo añi 1702 los Magnífichs Señors consallers se topavan en dit temps ab acte rebut en poder del Doctor Gaspar Aldabò notari de dita Vila avent presehit lo degut examen y ésser ell examinat y aprobat per una Carredal provehiren lo puesto de organista de la parroquial Iglésia a Joseph Soler ab perpetuasió de aquell y luego dit Joseph Soler fou posat en lo exersisi de dit puesto ab exprés consentiment de la Reverent Comunitat, la qual passat algun temps vist que dit Soler cumplia degudament a son puesto y obligació tant en lo tocant en lo del orga com al demés tocant a dit puesto, passà dita Reverent Comunitat a perpetuar de la mateixa manera aquell en dit puesto per sa part tocant avent presehit dita Reverent Comunitat en comunicar-o antes als Senyors

Consellers se topaven aleshores y se topan vuÿ = E com Magnífich Senyor se tinga notísia que dos dels quatre Magnífichs Senyors Consellers voldrian pasar a aborrrar y abol·lir dit acte y per consegüent llevar dit puesto a dit Soler y donar-o al Reverent Joan Lluch organista passat o a altre com en effecte en executió del predit no dubtaren hayr que comptavem als 2º del corrent mes y añi enviar los porrés a dit Joseph Soler, dient los entregàs la clau del orgue y se tingués per desconduyt gastant ex terme extraviat, no se creu que dit Soler age donat motiu algú per a tal, ni menos age desmerescut cosa alguna, ans bé fins vuÿ a donat molt bona satisfasió de dit puesto y sa persona (que si apart ne pot Vostra Magnificència rebre informació tant ab dita Reverent Comunitat com seculars) y no sia just que sens causa se lleven los puestos ab tanta fasilitat, mayorment lo del orga a dit Soler, que sab molt bé Vostra Magnificència que per a venir a servir dit puesto del orga de la present Vila a dextar lo de una Catedral y si Vostra Magnificència donava lloch a fer semblans absolutas y exemplars inusitats (lo que may se és vist) quiscun añi podria fer-se mudària lo organista, y fóra gran detrimen de la Universitat y poria ésser causaria disensions entre la Reverent Comunitat y dita Universitat (lo que sempre se a de evitar) y impossibilitar lo fasilitar de topar persona volgués venir a ocupar dit puesto y altrament, dit Soler desitja promouvet-se a sagrats ordes: Per tant lo dit Joseph Soler a Vostra Magnificència suplica tinga a bé de lloar, aprovar y ratifficar tot lo contengut en dit acte fet per los Magnífichs Senyors Consellers se topaven lo añi 1702 ab perpetuació de dit puesto de organista, lo que rebrà dit suplicant a singular favor de Vostra Magnificència = Altíssimus Joseph Soler organista = Expresades en la dita súplica ser cosa molt justa y que no se pot denegar, desitjant per en açò no contravenir ni apartar-se de la nominasió de organista y Mestre de Capella de la persona de dit Mº Joseph Soler per los dits Magnífichs Consellers del añi passat per no aver-i rahó perquè se dega fer, ni en açò vinga bé també la dita molt Reverent Comunitat: Per sò los dits Magnífichs Pere Rebassa y Joseph Farrer consellers ters y quart, lloan y aprovan la dita nominasió per los dits Magnífichs Consellers pasats feta de la persona de dit Mº Joseph Soler per organista y Mestre de Capella del orga de la parroquia Iglésia de dita Vila de Igualada, però encara fós nesecçari ara de nou lo anomenan per dit offisi y exersisi ab lo salari de ditas trenta lliuras annuals, y així mateix també lo perpetuÿsan en lo dit offisi y exersisi ab lo dit salari de 30 lliures, y après haven-se també votat en dit Consell la dita súplica, com y també la dita lloasió, nominasió, perpetuasió y nova nominasió feta per dits Magnífichs Pere Rebassa y Joseph Farrer Consellers ters y quart, totas las personás de dit Consell sens haver discrepat alguna han vingut bé se consedis al dit Mº Joseph Soler lo demanat en sa súplica y també a la dita lloasió, nominasió y perpetuasió feta per les dits Magnífichs Pere Rabassa y Joseph Farrer en los noms sobredits ab lo modo y forma la ténen feta, y en cas què los Magnífichs Francisco Ortís y Miquel Santa Susanna Consellers en cap y segon y los demés que tems tera fessan nominasió de altra organista y Mestre de Capella, no se li puga donar salari dels bens y emolumens de dita Universitat, y après estada llegida a la ocasió se volgué passar a votar lo contengut y demanat en dita súplica per las personas se trobavan en dit Con-

sell congregades, los Magnífichs Francisco Ortís y Miquel Santa Susanna Consellers en cap y segon de dita Vila se'n anaren recusant y no venin bé se voràs en dit Consell ni-s prengués resolució del demanat per dit M^o Soler en dita súplica, y havent quedat los Magnífichs Pere Rebassa y Joseph Farrer Consellers ters y quart junt ab las demás personas en la dita sala del Consell sens aver-se desagradades, se és pasat a votar lo demanat en dita súplica y antes de votar-se los dits Magnífichs Pera Rabassa y Joseph Farrer, Consellers ters y quart, atenen que dit M^o Joseph Soler clergue en lo añi passat de 1702 fou anomenat y elegit per los Consellers que aleshores eran de dita Vila per organista y Mestre de Capella del orga y parroquial Iglésia de dita Vila, après de ser estat habilitat en los examens, a la qual provisió y nominació vingué bé y se aderi també la molt Reverent Comunitat de Rector y preveres de dita parroquial Iglesia, y después per la mateixa molt Reverent Comunitat y Magnífichs Consellers, fou perpetuat en lo dit ofisi y exercisi de organista y Mestre de Capella y en lo salari, çò és de trenta lliures acostuma de donar la dita Universitat com han acostumat fer en altres ocasions altres Consellers, y dita molt Reverent Comunitat en las distribucions se li an promès donar ab lo modo y forme se troba promès en los actes de ditas respective perpetuacions, rebuts en poder de Gaspar Aldabò notari y secretari de dita Vila, considerant ditas rahons y las demás sens que primer presehesca llicència y beneplàcit de dit Consell, y en cas se fes lo contrari, tod lo que auran donat dits Consellers no se'ls passie en compte a la reddisió dels comptes donaran, que quidem omnia fuerunt acta et in posse meii dicti Gasparis Aldabo iurata de quibus = Testes sunt Ioannes Martí et Marianus Novell maserii dictorum Magnificorum Consiliariorum = In quorum fidem et testimonium manu propria scriptorum fidem fasio ego Gaspar Aldabo Regia auctoritate notarius publicus Villae Aqualatae vicensis dioecesis hic me subscribo et meum quo utotor appono. Sig + num.»³⁶

N.º 2 — Acte de perpetuació de la comunitat a Josep Soler.
Igalada, 5 de març de 1703

«Die quinta mensis Martii anno a Nativitate Domini Millesimo Septingentesimo tersio in Villa Aqualatae vicensis dioecesis. Convocada y congregada la Reverent Comunitat de Rector preveres de la parrochial Iglésia de Santa Maria de la present Vila de Igualada, bisbat de Vich, en la Sacrastia Mayor de dita Iglésia ab la forma acostumada, en la qual convocació y congregació entrevingueren y foren presents los Reverents Doctor Francesch Ribalta, prevere y Rector de dita parrochial Iglésia, Salvador Trullas, Gerònim Matheu, Hyacinto Ballaster, Gerònim Oms, lo Doctor Ramon Padró, Pera Joan Calvet, lo Doctor Joseph Aguilera, lo Doctor Jaume Aguilera, Isidro Borrull, Barthomeu Bover, Quintí Querol, lo Doctor Antich Mestra, Francisco Davesa, lo Doctor Isidro Ribalta, Joseph Gomar, Sebastià Jordana, Francisco Matheu, Anthon Lledó, Jaume Farrer, Morissi

³⁶ A.H.M.I.: LL.R. 1700-1711. Any 1704, folis 19-21 v.

Pujol, lo Doctor Francisco Rocha, lo Doctor Félix Matheu y lo Doctor Hyacintho Rovira, tots preveres y residents en dita parrochial Iglésia com ha mayor y més sana part dels preveres y residents en dita parrochial Iglésia, haguda rahó dels absents, impedits y dels que en dita convocació entrevenir no an volgut, atenen y conciderant que los Magnífichs Señors Concellers de la present Vila de Igualada ab acta rebut y testificat en poder del Doctor Gaspar Aldabò notari públich de dita Vila als vint-y-set dias del mes de octubre del any pròxim passar, a fi de tenir organista segur per a que los Divinos officis se celebren eo digan ab la decència deguda, perpetuaren lo orga de dita Vila unit ab lo beneffici sots invocació de Sants Abdon y Senen en favor del infrascrit M^o Joseph Soler clergue y organista, natural de la Vila de Santa Coloma de Queralt, vuý habitant en la present Vila, com ha persona idònea y benemèrita, com en dit acta és de veuter; per ço desitjant dita Reverent Comunitat donar alguna ajuda de cost al dit M^o Joseph Soler a de [més lo] salari que la dita Vila li dóna com ha organista de son grat y certa sciència per ells, y en dita Reverent Comunitat [sos] successors perpetuan en favor del dit M^o Joseph Soler [pro] y devall acceptant totes las distribusions que los demés preveres y residents en dita Iglésia ténan, és que ells exhe-gexan respecta de sa residència volent y expressament consentint que així com lo Col·lector de dita Reverent Comunitat pagarà a ells y als demés preveres, pague també al dit M^o Joseph Soler lo que li tocarà, la qual perpetuació li fan així com millor dir y entendre se pot, exhercint emperò lo dit M^o Joseph Soler lo officí de organista en dita Vila de Igualada, y assistint a totes las functions del Cor y demés que se oferiran, així com los demés preveres, y així ab dits pactas y obligacions, y no sens aquells ni de altra manera, prometan la dita perpetuació de ditas distribusions haver per ferma y agradable, y contra aquella no fer, ni venir, ni menos revocar en ningun temps sots obligació dels béns de dita Reverent Comunitat (no entenent emperò obligar-ne sos béns propis), y lo dit M^o Joseph Soler accepta la sobredita perpetuació de ditas distribusions per dita Reverent Comunitat en son favor fetas, ab los pactas dalt dits y especificats, als quals expressament concent, prometent aquells attendrer y complir, tenint y servar y en ninguna manera contrafer ab obligació de tots sos béns, y així tots ho juran llargament. Testes sunt Magnifici Raymundus Padrell et Lucianus Aldabo ambo Medicina doctores in villa Aqualate populos in quorum fidem et testimonium premissorum manu propria scriptorum. Ego Victorianus Aldabo Apostolica atque Regia auctoritatibus notarius publicus Villae Aqualatae dioecesis vicensis hic me subscribo et meum quo utotor artis notariae appono. Sig + num.»³⁷

N.º 3 — Renúncia de Josep Soler al magisteri.
Igualada, 24 d'abril de 1737.

«Noverint Universi, quod anno a Nativitate Domini Millesimo septingentesimo trigesimo septimo die vero vigesima quarta mensis Aprilis eiusdem anni intitula-

³⁷ A.H.M.I.: LL.R. 1700-1711. Any 1704, foli 22.

ta praesente et ad haec vocato requisito atque rogato me Vicentio Cots et Mitjans auctoritatibus Apostolica atque Regia notario publico Villae Aqualatae vicensis diocesis et Iosepho Carles Gramaticae professore et Francisco Badia iuvene sutore ambobus ipsius Villae Aqualatae pro testibus ad infrascripta vocatis et rogatis: Iosephus Soler Mesutgus et Organicus Villae praefatae Aqualatae; obtinens officium Organi Ecclesiae Parochialis dictae Villae constituitur personaliter coram et ante praesentiam Magnificorum Antonii Ioannis Roca Francisci Argullol Antonii Rovira Francisci Santasusanna et Petri Estruch anno praesenti et currenti Decurionum Universitatis ipsius Villae domunorum et patronum praefati officii organi; quibus exposuit et dixit quod propter habitualement infirmitatem et senectutem inhabilis se videt exercendi praefatum officium; qua propter non vi dolo metu vel fraude vel aliqua frustra maquinaione circumventus; sed ex certa eius scientia libera et spontanea voluntate, et eis videlicet melioribus via modo et forma quibus potuit et debuit praefatum suum officium organi et ius sibi quomodolibet competentem ad ipsum clavem organi quem manibus tenebat traditione, in manibus praefatorum Magnificorum Decurionum ressonavit et tradidit eisdemque memoratum officium organi cum omnibus iuribus et pertinentiis ipsius Universis renuntiavit penitus et in toto memoratum officium; pronunt nihilominus praefatus Soler resignans et renuntians praesentem resignationem et renuntiationem semper habere rartam gratam atque validam eamque non infringere seu revocare aliqua ratione seu causa sub bonorum et iurium suorum omnium, obligatione et sub omni iuris et legis renuntiatione. Actum est hoc in Villa Aqualatae die mense et anno praedictis praesentibus etiam testibus supra-dictis ad praemissa vocatis et rogatis.

Ioseph Soler organista.

Et ego notarius infrascriptus fidem facio me cognoscere praefatum resignantem et renuntiantem et manu sua propria firmasse. Vincentius Cots et Mitjans notarius.³⁸

N.º 4 — Informe de les gestions per a la vinguda de Joan Mestra.
Igalada, 18 de setembre de 1738.

«Novent Universi: Quod anno à nativitate Domini Millesimo Septingentesimo trigésimo octavo; die vero decimo octavo mensis Septembris eiusdem anni intitulo: Praesente, et ad haec vocato requisito, atque rogato me Isidoro Colomer, S(acrae) T(heologiae) Doctore Praesbytero et Rectore Ecclesiae Parochialis Sancti Petri termini Ottinae vicensis diocesis et eo nomine auctoritate ordinaria notario publico per totam dictam Parochiam infrascripto et presentibus etiam Iosepho Matheu scriptore, et Iosepho Carle studente ambobus Villae Aqualatae dictae vicensis diocesis pro testibus ad haec vocatis, et assumptis: Constitutus personaliter Reverendus Dominicus Castellort praesbyter in Ecclesia Parochiali dictae Villae Aqualatae Beneficiatus tanquam Syndicus et Actot Reverendae Communitatis Rectoris et Praesbyterum praefatae Villae Aqualatae in

³⁸ A. P. I.: *Manuale Cots notarius 1737*, folis 53 v-54.

domo vocata *lo Masét* sita in dicto termino Ottinae, coram et ante praesentiam dicti Vicentii Cots notarii publici dictae Villae Aqualatae, Petri Roca Botiguerii et Danielis Puig Aromatarii amborum praedictae Villae Aqualatae; Dicitur Reverendus Dominicus Castellort praefato nomine requisivit dictum et infra-scriptum notarium et in praesentia dictorum testium instrumentum conficere, de relatione fienda per memoratos Cots, Roca et Puig; Qui quidem medio iuramento ad Dominum Deum, et eius Sancta Quatuor Evangelia in manu et posse mei dicti et infra-scripti notarii et in praesentia dictorum testium extrajudicialiter praestito facerant relationem sequentem = Nosaltres Vicens Cots notari, Pere Roca y Daniel Puig tots de la Vila de Igualada, en forsa del jurament que extrajudicialment tenim prestat en mà y poder de Vostra Magnificència Senyor Rector y notari fem fe y relació verdadera esto és jo dit Vicens Cots: que en lo any passat de Mil-Set-Cents trenta-y-set, se procurà que vingúes à esta Vila per Mestra de Cant i Orga lo reverent Joan Mestra prevere que residia en Mojà, y per fer la diligència anà à Mojà lo reverent Joseph Soldevila prevere y beneficiat de dita present Vila y ho logrà, pues à pochos dias de aver-se restituit dit Soldevila, vingué dit Mestra y se ajustà, se li conferí lo offici de Organista, y se perpetuà en dit empleo; y en tots los Actes així del Tracte de Interessos, salari, renúncia, que feu Joseph Soler de dit offici, jubilació, que à este se feu, y altres parlaments, y col·loquis se tingueren entre los Magnífichs Regidors de esta Vila, dit Solé y dit Reverent Mestra, en tots ells sempre assistiren los Reverents Doctor Pere Joan Matheu, y dit Joseph Soldevila en dit any procuradors majors, y herencials de dita Reverent Comunitat de Igualada, lo que dich saber per haver assistit en dits actes com à Notari y Secretari de la Universitat de dita Vila = Y nosaltres dits Roca y Puig: Que havem oït dir al Magnífich Antoni Joan Roca regidor decano de la Universitat de la present Vila, que quant se donà lo offici de Organista al Reverent Joan Mestra en tot, y per tot assistí la Comunitat de dita Vila de Igualada; y quant tenim declarat és la veritat per lo jurament que tenim prestat. De quibus quae fuerunt Acta praesente me dicto et infrascripto notario et praesentibus etiam testibus supradictis ad praemissa vocatis et rogatis = de praemissis alieno calamo scriptis fidem et testimonium facio ego Doctor Isidorus Colomer praesbyter et Rector et Notarius praefatus proprio calamo hic me subscribo et meum quo utotor appono. Signum.»³⁹

N.º 5 — Nomenament de Joan Mestra.
Igualada, 24 d'abril de 1737.

«En la Vila de Igualada bisbat de Vich vuý que contam als vint-y-quatre dias del mes de Abril, any del Señor de Mil set-cents trenta-y-set. Convocats y congregats los Magnífichs Antoni Joan Roca, Francisco Argullol, Anton Rovira, Francesch Santasusanna y Pere Estruch, lo any present y corrent Regidors de la Universitat

³⁹ A.P.S.M.I.: *Plech I de coses memorables* [Doc. 3].

de la present Vila de Igualada, en un quarto de la casa de la mateixa Universitat, en la qual per tractar los negocis de aquella se acostuman de convocar y congregar, fent emperò estas cosas en presència y assistència del Magnífich Doctor Joan Aynés y Quadreny Tinent Corregidor de dita Vila y son partit: Attenent y conciderant dit Magnífich Ajuntament, que ab acte rebut y testificat en poder del notari baix escrit vuý dia present: Joseph Soler Mestre Organista de la expressada Vila ha resignat y renunciat a favor de dit Ajuntament lo offici de Organista de dita Vila, que per sos etxaques no podia obtenir per no poder cumplir a son offici, confiant dit Magnífich Ajuntament de la perícia y legalitat del infrascrit Joan Mestra, prevere natural de la present Vila vuý habitant en la de Moyà; per çò de sitjant tenir organista eo Mestre de Capella segur per a que los divins officis se celebren ab la deguda solemnitat y decència, fent emperò estas cosas en virtut de la unió que se dignà fer del Benefici sots invocació de Sant Avdon y Senent ab lo orga de la Iglésia parroquial de dita Vila lo Il·lustríssim y Reverendíssim Señor Don Pedro de Aragó Bisbe de Vich (de felis recordació) ab son decret ab la deguda forma despedit als onse del mes de agost de Mil sinch-cents setanta-nou, rebut en poder del Doctor Salvador Junyent notari públich de la ciutat de Vich: De son grat y sarta ciència los dits Magnífichs Regidors, per ellis y per los seus successors en dit son emple de Regidors y en nom de dita Universitat, elegeixen y anomenan per Mestra de Orga y de Capella de dita Vila eo donan y presentan lo offici de organista de dita Vila ab los productos, lucros, immunitat, fruyts y altres gosos y rendas a dit offici annexos, al dit Reverent Joan Mestra prevere; y així mateix perpetuan lo Orga de dita Vila de Igualada al dit Reverent Joan Mestra prevere, assí present y avall acceptant (durant sa vida natural tant solement), la qual nominació, elecció y perpetuació fan així com millor dir y entendre se pot, ab pacte y condició que dit Reverent Joan Mestra hage de cumplir y observar lo contengut en lo sobre calendat acte de unió ab lo Benefici de Sant Abdon y Senent, y així mateix tinga de enseñar de cant als miñons de cota sí y conforme sas forças y perícia abstaran y la capacitat dels miñons podran apendrer, y ab las obligacions contengudas en la taula o atenzel que queda firmada y aprovada per dits Magnífichs Regidors y dit Reverent Joan Mestra; y que executarà y farà tot lo que los demás Mestres Organistas han fins vuý executat y obrat; y per quant és major lo treball que se li ha imposat li prometin donar dits Magnífichs Regidors quaranta lliuras barcelonines quiscun any per son salari pagadoras per terças; y axí mateix que servaran immune de allotjament qualcevol casa de secular que dit Reverent Joan Mestra habitatà per haver de servir esta per sa habitació y estudi per enseñar als miñons de cant; y no res menys prometen a dit Reverent Mestra que no el trauran de dit Orga ni el privaran de dit offici per ninguna causa o rahó, ni per qualcevol altre organista, tot lo que prometen attendrer y cumplir, tenir y observar dits Magnífichs Regidors ab obligació dels béns, rèddits y emoluments de dita Universitat (no emperò dels seus propis per tractar de cosa agena), mobles e immobles haguts y per haver; y lo dit Reverent Joan Mestra accepta la sobre dita nominació, elecció y perpetuació de dit Orga a son favor fetas ab los pactes y obligacions sobre expressats, als quals expressament concent. Prometent

aquells attendrer y cumplir, tenir y servir, y en ninguna manera contrafer ab obligació de tots sos bens, y axí tots ho juran llargament y tots ho firman.

Antoni Joan Roca Regidor. Francisco Argullol Regidor. Anton Rovira Regidor. Francesch Santa Susanna Regidor. Pera Estruch Regidó. Doctor Joan Aynès Thinent de Corregidor de Igualada. Ioannes Mestra presbiter.

Testes huius rei sunt Reverendus Dominicus Castelltort praesbyter in Ecclesia parochiali Villae Aqualatae et Iosephus Contí funicularius dictae Villae.

Et ego notarius infrascriptus fidem facio me cognoscere praefactos contrahentes et manibus suis propriis firmasse. Vincentius Cots et Mitjans notarius.⁴⁰

⁴⁰ A.P.I.: *Manuale Cots notarius 1737*, folis 54-55.